

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงาน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี
Buddhadhamma Integration for Administrative Efficiency
Enhancement of The Local Administrative Organizations in
Udon Thani Province

¹ชไมพร กิติ

Chamaiporn Kiti

²เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง

Kiettisak Suklueang

³สุรพล สุธะพรหม

Surapon Suyaprom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

¹Corresponding Author, Email: Chamaiporn.kit@gmail.com

Received June 2, 2022; Revised June 16, 2022; Accepted: June 30, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี 3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพการบริหารงาน โดยประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านประกอบด้วย มิติของกระบวนการบริหาร มิติของผลผลิตและผลลัพธ์ และมิติของค่าใช้จ่ายหรือ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน พบว่า ทั้งสองปัจจัย คือ การจัดการภาครัฐแนวใหม่ และหลักสัปปริสธรรม 7 ส่งผลร่วมกันต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งหลักสัปปริสธรรม 7 และด้านการ

จัดการภาครัฐแนวใหม่ สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 69.20 และ 26.20 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน เท่ากับ 0.832 และ 0.512 ตามลำดับ

3. รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรม พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน 2. ด้านมิติของกระบวนการบริหาร 3. ด้านมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ มีปัจจัยการบริหาร 2 อย่าง เพื่อเป็นตัวสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี คือ ด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่ และหลักสัปปุริสธรรม 7 มาใช้เพื่อเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: หลักพุทธธรรม; ประสิทธิภาพ; การบริหารงาน

Abstract

Objectives of this dissertation were: 1. To study the administrative efficiency level of the local administrative organizations in Udon Thani Province. 2. To study the factors affecting administrative efficiency of the local administrative organizations in Udon Thani Province, and 3. To Propose a model of Buddhadhamma integration for administrative efficiency enhancement of the local administrative organizations in Udon Thani province. Methodology was the mixed methods.

Findings were as follows:

1. The administrative efficiency, by overall, was at high level. Considering each dimension separately, it was found that the administrative process, productivity, outcome, and expenditure dimensions were all at high levels.

2. Factors affecting the administrative efficiency were found that the New Public Administration and Sappurisa-Dhamma⁷, (seven virtues of good persons). Both factors collectively affected the administrative efficiency of the local administrative organizations in Udon Thani Province at the statistically significant level of 0.01. The Sappurisa-Dhamma 7 and the New Public Administration can explain the variations of the administrative efficiency level of the local administrative organizations in Udon Thani Province at 69.20 and 26.20. percent with factors' standard regression coefficients at 0.832 and 0.512, respectively.

3. The model of Buddhadhamma integration was found that the administrative efficiency of local administrative organizations of 3 dimensions all three dimensions: 1) the expenditure or cost dimension; 2) the administrative process dimension; and 3) the productivity and outcome dimension were enhanced by two factors as follows; the New Public Administration and Sappurisa-Dhamma 7. These two factors significantly enhanced the administrative efficiency.

Keywords: integration of Buddhist principles; enhancement of administrative efficiency; local government organizations

บทนำ

ดวงไฟนั้นจะสว่างสักเพียงใดก็ย่อมไม่สามารถทำให้ทุกซอกทุกมุมของห้องได้รับแสงสว่างอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันได้ การกระจายอำนาจ เปรียบเหมือนการจุดไฟดวงเล็กๆ ขึ้นทั่วทุกมุมห้อง แม้จะเป็นไฟดวงเล็กๆ แต่ก็ให้แสงสว่างได้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั้งห้อง (ชัยอนันต์ สมุทรวนิช, 2554) จากประโยคข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่รัฐบาลต้องทำการกระจายอำนาจไปสู่ส่วนท้องถิ่น ซึ่งหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการกระจายอำนาจไปสู่ส่วนท้องถิ่นก็คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง

นับตั้งแต่ช่วงกลางทศวรรษที่ 1990 การปกครองระดับท้องถิ่นสามารถบริหาร การพัฒนา การจัดการ การคลังและการเมืองอย่างมีอิสระตามแนวคิดการกระจายอำนาจ หลายประเทศทั่วโลกยอมรับแนวคิดด้านการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นผล มาจากความล้มเหลวของรัฐบาลกลาง ในการบริหารจัดการสาธารณะโดยมีการบริการ สาธารณะที่ไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของแต่ละพื้นที่ ที่มีลักษณะปัญหา ผลประโยชน์และความต้องการที่หลากหลาย โครงสร้างทางการเมืองการปกครองที่รวมศูนย์ ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการจัดทำบริการสาธารณะ จึงมีมุมมองแนวความคิดที่จะทำให้ การดำเนินงานของรัฐบาลมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อประชาชนได้มากยิ่งขึ้น การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง (Local Self - Government) มีรากฐาน มาจากแนวคิดหรือหลักการ การกระจายอำนาจการปกครอง จากการยินยอมของรัฐบาลกลาง หรือการบริหารราชการส่วนกลางยินยอมกระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับท้องถิ่น ในด้านต่างๆ (ชัยอนันต์ สมุทรวนิช, 2554)

สำหรับประเทศไทยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คือหน่วยงานของรัฐที่มีการดำเนินงานเป็นอิสระจากส่วนกลาง ทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่างๆ ในท้องถิ่นของตน โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็เป็นคนในท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งการที่รัฐยอมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานได้อย่างมีอิสระ นั่นก็คือรัฐกระจายอำนาจจากบนลงมาสู่ระดับท้องถิ่น การกระจายอำนาจเช่นนี้จะช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจรัฐดูแลตนเองมากขึ้น

การบริหารงานจะประสบความสำเร็จบนพื้นฐานของการบริหารงานที่สำคัญได้แก่ทักษะด้านวิชาการ มีความเข้าใจและมีความชำนาญเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการดำเนินการ และกลวิธีต่างๆ ในการปฏิบัติงานขององค์กร ทักษะด้านมนุษย เป็นทักษะผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ปัจจัยที่จะเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงาน เช่นการปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร พระราชบัญญัติการบริหารท้องถิ่นของรัฐ หรือทักษะของผู้บริหาร ยังไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน อาจต้องมีการบูรณาการหลักธรรม ในพระพุทธศาสนา เข้าร่วมด้วย

ทั้งนี้การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการให้ผู้บริหาร หรือผู้นำท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงาน ถ้ากระทำได้สำเร็จก็น่าจะเป็น

แบบอย่างของการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานให้เกิดประสพสูงสุดแก่ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ

สำหรับจังหวัดอุดรธานี มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด 181 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 67 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 109 แห่ง มีประชากรทั้งหมด 1,586,646 คน ยังมีประเด็นปัญหาที่ควรจะมีการปรับปรุงเพิ่มเติม ด้านเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และแผนพัฒนาจังหวัดอุดรธานี ดังนั้น เพื่อให้เกิดผลได้จริงในทางปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไปบูรณาการกับวิธีการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนจังหวัดอุดรธานี เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น และช่วยเหลือบรรเทาความทุกข์ยากของพี่น้องประชาชนในจังหวัดอุดรธานีอย่างยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 17 รูปหรือคน จากนั้นดำเนินการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูปหรือคน มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 2,144 คน และประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 338 คน แต่ผู้วิจัยแจกจริง จำนวน 395 คน เนื่องจากงานวิจัยอยู่ในช่วงสถานการณ์โควิดระบาด ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างขึ้นเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของการตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มอย่างง่าย (Simple sampling) โดยแบ่งกลุ่มตามเขตทั้ง 7 แห่ง แล้วทำการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple sampling) ตามสัดส่วนประชากรในแต่ละกลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม และมีโครงสร้างคำถาม 5 ส่วน ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง คือบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด

อุดรธานี จำนวน 7 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายและได้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 395 คน หรือคิดเป็น 100%

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Intertie) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) แบบตัวต่อกับผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) จำนวน 17 รูป หรือคน ดำเนินการบันทึกข้อมูลที่ได้รับด้วยการจดบันทึก การทบทวนข้อมูลคำตอบ และการบันทึกเสียงให้ครบถ้วนตามคำถามในการสัมภาษณ์ และตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติอนุมาน (Inferential Statistics)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา การสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction)

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอสาระจากวิธีการเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ แยกตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็น 3 ด้านคือ 1) ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี 3) รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

1) ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

จากผลการศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี 3 ด้านพบว่า

(1) ด้านมิติด้านค่าใช้จ่าย หรือต้นทุน คือ ผู้บริหารต้องวิธีการบริหารต้นทุนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดด้วยต้นทุนที่ต่ำสุดมีหลากหลายวิธีเช่น การปรับสูตรส่วนผสมวิธีการ การหาแหล่งวัตถุดิบ ทรัพยากรราคาถูก การลดการสูญเสียในการปฏิบัติงาน การปรับปรุงประสิทธิภาพของเครื่องจักรที่ใช้ในการทำงาน การตัดต้นทุนส่วนที่ไม่จำเป็น แบบเป็น 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้คือ 1. บริหารงานด้วยเข้าใจ 2. มุ่งหวังในความสำเร็จประสิทธิภาพ 3. พัฒนางานอยู่เสมอให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี

(2) ด้านมิติด้านกระบวนการบริหาร คือ ผู้บริหารต้องมีการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน กลุ่มงาน หรือการดำเนินงานในหน้าที่ต่างๆ ให้ใช้ทรัพยากรทั้งหลายที่มีอยู่ในองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมถึง การใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาด เหมาะสมและคุ้มค่า ส่วนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ นั้นหมายถึงการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และมีการปฏิบัติการสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าบทบาทสำคัญของผู้บริหารคือการนำพาองค์กรไปให้ถึงเป้าหมายและบรรลุผลสำเร็จได้โดยส่วนรวม

โดย สรุปเป็นลักษณะ ได้ 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้คือ 1. กำหนดทิศทางที่ชัดเจน 2. การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 3. บรรลุผลสำเร็จได้โดยส่วนรวม

(3) ด้านมิติด้านผลผลิตและผลลัพธ์ คือ ผู้บริหารต้องเห็นและรู้จักหน่วยงานต่างๆทุกหน่วยงานด้วยตัวเอง ให้ความสำคัญแก่บุคลากร ซึ่งจะทำให้บุคลากรมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น การแสดงให้เห็นถึงความสนใจในการทำงานของบุคลากรนั้นๆ ติดตามและประเมินผลการทำงานของบุคลากรได้อย่างใกล้ชิด และช่วยในการประสานงาน อำนวยความสะดวก สรุปมิติด้านผลลัพธ์ ได้ 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้คือ 1. วัตถุประสงค์ชัดเจน 2. ร่วมแรงร่วมใจ ปฏิบัติงานตามแผน 3. ผลลัพธ์ คือ ประชาชนอยู่ดีมีสุข

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี พบว่า

1) ด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ซึ่งแรงจูงใจในการบริหารงานสามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 26.20 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน ( ) เท่ากับ 0.512

2) หลักสัปปุริสธรรม 7 ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ซึ่งหลักสัปปุริสธรรม 7 สามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 69.20 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน เท่ากับ 0.832

3) รูปแบบพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

การวิจัยนี้มี 2 ตัวแปร อันประกอบด้วย ด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่ หลักสัปปุริสธรรม 7 และประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ผลจากการวิเคราะห์โมเดลพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ซึ่งหลักสัปปุริสธรรม 7 สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 69.20 และด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่ สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 26.20 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.832 และ 0.512 ตามลำดับ

ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน 2. ด้านมิติของกระบวนการบริหาร 3. ด้านมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ โดยในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี มีปัจจัยการบริหาร 2 อย่าง เพื่อเป็นตัวสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี คือ ด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่ และหลักสัปปุริสธรรม 7 มาใช้เพื่อเป็น ตัวส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานมากยิ่งขึ้นและในแต่ละด้านมีลักษณะ ดังนี้

1. ด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่ มีลักษณะดังนี้

- 1) การบริหารอย่างมืออาชีพ ต้องมีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ สามารถตัดสินใจได้เด็ดขาดมี เป็นอิสระในการทำงาน ใช้ดุลยพินิจตัดสินใจในการบริหารงานได้ทันต่อสถานการณ์
- 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ ของการปฏิบัติราชการที่ชัดเจน ต้องมีกรอบในการทำงาน การ กำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน มีปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามวัตถุประสงค์ได้
- 3) การเชื่อมโยงผลสำเร็จของการปฏิบัติงานเข้ากับการจัดสรรทรัพยากรของภาครัฐ โดยหา ช่องทางให้มีการให้เบี่ยงเบนตอบแทนผู้ปฏิบัติงานที่มีการปฏิบัติงานนอกเวลาหรือมีภารกิจพิเศษ จัดสรรคนให้เหมาะกับงาน และจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับงาน
- 4) ด้านโครงสร้างองค์การ ต้องปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความ คล่องตัวในการปฏิบัติงาน และหมั่นตรวจปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้ทันต่อยุคสมัย
- 5) ด้านการส่งเสริมให้มีระบบแข่งขันในการจัดบริการ เพื่อป้องกันและลดปัญหาการผูกขาด สนับสนุนให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีผ่านกลไกตลาด และเปิดให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาแข่งขันกัน เพื่อจัดทำบริการสาธารณะแทนภาครัฐ
- 6) ด้านการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารให้มีความทันสมัย ประชาชนสามารถติดต่อขอรับ บริการจากหน่วยงานของรัฐที่จุดเดียว ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีความเสมอภาคและเท่าเทียมใน การเข้ารับบริการ ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์แก่ประชาชน โดยมีการตอบรับแบบ ทันทีทันใด
- 7) ด้านการส่งเสริมวินัยทางการเงินการคลัง มีการประเมินผลงบประมาณประจำปี การใช้ จ่ายงบประมาณของรัฐอย่างความคุ้มค่า ระบบการตรวจสอบความคุ้มค่าที่เป็นมาตรฐาน

2. หลักสัปปุริสธรรม 7 ในการปฏิบัติ ดังนี้

- 1) อัมมัญญตา (รู้จักเหตุ) ต้องมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ให้บริการประชาชน ทราบถึงปัญหา ความรับผิดชอบในหน้าที่การให้บริการช่วยเหลือ หาทางแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด ตั้งมั่นอยู่ในหลักแห่ง กฎหมายให้บริการประชาชนโดยยึดหลักความถูกต้อง
- 2) อัตถัญญตา (รู้จักผล) ต้องมุ่งมั่นในการทำงานให้ถึงเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ เข้าใจ ยอมรับและชี้แจงได้เมื่อประชาชนมีการร้องเรียนต่อการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์
- 3) อัตตัญญตา (รู้จักตน) ต้องปรับตัวเข้ากับประชาชนในชุมชนได้ดี รู้จักตัวตน วางตัวได้ เหมาะสม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง
- 4) มัตตัญญตา (รู้จักประมาณ) ต้องรู้จักการพัฒนาพื้นที่ตามความจำเป็นของชุมชน ใช้ ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด และมีระบบปฏิบัติการ ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อ ส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว
- 5) กาลัญญตา (รู้จักกาล) ต้องดูแลความปลอดภัยในสถานการณ์ฉุกเฉินในช่วงเวลา ที่เหมาะสม และแก้ไขสถานการณ์ต่างๆได้ทันท่วงที รู้ว่าอะไรควรทำก่อนอะไรควรทำหลัง และมีการ ลำดับขั้นตอนในการทำงานที่ชัดเจน

6) ปริสัญญูตา (รู้จักชุมชน) ต้องมีการบริหารจัดการชุมชนอย่างใกล้ชิดและเพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ให้บริการต้อนรับ ดูแลผู้เข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่เป็นอย่างดี และให้ความช่วยเหลือตามสภาพความเดือดร้อนในชุมชนนั้นๆ

7) ปุคคลัญญูตา (รู้จักบุคคล) ต้องมีการจัดกิจกรรมให้บุคคลทุกคนในพื้นที่เข้าร่วมได้ รับฟังปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ทุกระดับ และให้ความอนุเคราะห์ดูแลผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่

เมื่อปัจจัยการบริหาร บูรณาการหลักสัปปริสธรรม 7 จะส่งผลให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งทั้ง 3 ด้าน มีลักษณะดังนี้

1. ด้านมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน บริหารงานด้วยความเข้าใจ มีการใช้เทคโนโลยี คน วัสดุ ที่มีอยู่อย่างประหยัด ความคุ้มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด มุ่งประสิทธิภาพสูงสุดแก่ประชาชน ผู้รับบริการ ประชาชนมีชีวิตที่ดี

2. ด้านมิติของกระบวนการบริหาร คือการทำงานที่ถูกต้อง กำหนดทิศทางที่ชัดเจน มีการบริหารที่รวดเร็ว ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความคล่องตัว และบรรลุผลโดยส่วนรวม

3. ด้านมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ผู้บริหารการมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงาน มีผลลัพธ์ที่ชัดเจน ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน เกิดขึ้นด้วยการร่วมแรงร่วมใจของคนทุกภาคส่วน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน ด้านมิติของกระบวนการบริหาร ด้านมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ผลการวิจัยอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมิติของกระบวนการบริหาร. แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี มุ่งเน้นที่ ด้านการทำงานที่ถูกต้อง ต้องมีการทำความเข้าใจ ความต้องการของประชาชนแต่ละกลุ่ม เข้าใจสาเหตุของปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของประชาชน รวมไปถึงบริบทหน้าที่ของประชาชน ตามหลักหลักสัปปริสธรรม 7 ว่าปัญหาของประชาชนในพื้นที่ที่มีลักษณะอย่างไรเพื่อจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ตรงจุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระมหา กังวาล ธีรธมโม (ศรชัย), 2557) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด” ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยหลักสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรม ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 15 เกิดประสิทธิภาพนั้น คือการคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก โดยต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ การวางแผนโครงการ การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การอำนวยการ การควบคุม กำกับกิจกรรมต่างๆ ให้ดำเนินตามแผนที่วางไว้ การรายงานผลการจัดทำงบประมาณบัญชีการใช้จ่ายเงินและตรวจสอบ ส่วนการบูรณาการหลักพุทธธรรม เน้นหลักอหิสา 4 ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา เพื่อให้การบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการจัดให้มีกิจกรรมที่สำคัญ ทั้งภายในและภายนอกสำนัก รูปแบบการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด ในเขตการปกครอง คณะสงฆ์ภาค 15 ที่เป็นมาตรฐาน คือ 1) เจ้าสำนักมีวิสัยทัศน์มีการชวนชวนศึกษาดูงานของสำนักที่มีมาตรฐานนำมาปรับปรุงสำนักตนเอง รู้จักกำหนดวัตถุประสงค์ริเริ่มโครงการที่เป็นแก่นสารประโยชน์

วางแผนโครงการ 2) ด้านบุคลากร รู้จักแบ่งงานและการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ประสานประโยชน์ร่วมกัน ปกครองบังคับบัญชา ติดตามและประเมินผลงาน พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองและบุคลากรให้มีภาวะความเป็นผู้นำ หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ 3) ด้านการบริหารจัดการภายในสำนัก จัดทำบัญชีรายรับ - จ่ายให้เป็นระบบ โปร่งใส ชัดเจน ตรวจสอบได้บัญชีการเงินของสำนักปฏิบัติธรรมควรแยกจากบัญชีจัดทำสถิติผู้เข้ารับการปฏิบัติธรรม มีการตั้งทุนเพื่อการเผยแผ่ของสำนักปฏิบัติธรรม เป็นต้น

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (องปัสสทธิศักดิ์ เกียนยา (แซ่โค้ว), 2557) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกายในประเทศไทย” ผลวิจัยพบว่า แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริหารจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกาย ได้แก่ กระบวนการกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ขององค์กร กำหนดการพัฒนา ทั้งในระยะสั้น กลาง และยาว แล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละงาน การนำการพัฒนาไปปฏิบัติให้เกิดผลโดยจัดทำเป็นเอกสารที่ระบุ วิสัยทัศน์ ภารกิจ และการพัฒนาการบริหารจัดการต่างๆ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการประสานงานและกำกับติดตามการดำเนินงานในส่วนต่างๆ ขององค์กร ให้เป็นไปในทิศทางและจังหวะที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมถึงแนวทางการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของผู้ทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม และเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกาย

ปัจจุบันการบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกายในประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนามากขึ้น ดังจะเห็นได้จากแนวคิดของการบริหารจัดการประสิทธิภาพที่เป็นการบริหารตามแนวคิดใหม่ เน้นความเป็นระบบ โดยผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญงานด้านนี้ต้องเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการที่ดี มีความก้าวหน้าอย่างมั่นคงท่ามกลางสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนาแนวคิดหรือสมรรถนะใหม่ให้อยู่ในกรอบที่เสริมสร้างวิสัยทัศน์ใหม่ให้แก่องค์กร โดยมุ่งเน้นบุคลากรอย่างเดียว แต่มีมุมมองที่กว้างขึ้น

ในการบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกายในประเทศไทย ให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จเจริญรุ่งเรือง สิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการ คือ การประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการสร้างคามอดทนและอดุสาหะในการแก้ไขปรับปรุงจัดการเพื่อทำการตัดสินใจสั่งการที่เป็นธรรม

องค์ความรู้จากการวิจัย

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี” มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ (การจัดทําการภาครัฐแนวใหม่ + บูรณาการหลักสํปปุริสธรรม 7) = ประสิทธิภาพการบริหารงาน ดังต่อไปนี้

การจัดการภาครัฐแนวใหม่

1. การบริหารอย่างมืออาชีพ ต้องมีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ สามารถตัดสินใจได้เด็ดขาดมี เป็นอิสระในการทำงาน ใช้ดุลยพินิจตัดสินใจในการบริหารงานได้ทันต่อสถานการณ์
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ ของการปฏิบัติราชการที่ชัดเจน ต้องมีการรอบในการทำงาน การ กำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน มีปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามวัตถุประสงค์ได้
3. การเชื่อมโยงผลสำเร็จของการปฏิบัติงานเข้ากับการจัดสรรทรัพยากรของภาครัฐ โดยหา ช่องทางให้มีการให้เบี่ยงเบนตอบแทนผู้ปฏิบัติงานที่มีการปฏิบัติงานนอกเวลาหรือมีการกิจพิเศษ จัดสรรคนให้เหมาะสมกับงาน และจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับงาน
4. ด้านโครงสร้างองค์การ ต้องปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความ คล่องตัวในการปฏิบัติงาน และหมั่นตรวจสอบปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้ทันต่อยุคสมัย
5. ด้านการส่งเสริมให้มีระบบแข่งขันในการจัดบริการ เพื่อป้องกันและลดปัญหาการผูกขาด สนับสนุนให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีผ่านกลไกตลาด และเปิดให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาแข่งขันกัน เพื่อจัดทำบริการสาธารณะแทนภาครัฐ

6. ด้านการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารให้มีความทันสมัย ประชาชนสามารถติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานของรัฐที่จุดเดียว ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีความเสมอภาคและเท่าเทียมในการเข้ารับบริการ ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์แก่ประชาชน โดยมีการตอบรับแบบ ทันทีทันใด

7. ด้านการส่งเสริมวินัยทางการเงินการคลัง มีการประเมินผลงานประจำปี การใช้จ่ายงบประมาณของรัฐอย่างความคุ้มค่า ระบบการตรวจสอบความคุ้มค่าที่เป็นมาตรฐาน

ดังนั้น การกำหนดหน้าที่การงานที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยกำหนดว่าจะดำเนินการอย่างไรและดำเนินการเมื่อไร เพื่อให้ความสำเร็จตามแผนที่วางไว้การวางแผนต้องควบคุมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

บูรณาการหลักสัปปริสธรรม 7

1. อัมมัญญตา (รู้จักเหตุ) ต้องมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ให้บริการประชาชน ทราบถึงปัญหาความรับผิดชอบในหน้าที่การให้บริการช่วยเหลือ หาทางแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด ตั้งมั่นอยู่ในหลักแห่งกฎหมายให้บริการประชาชนโดยยึดหลักความถูกต้อง

2. อัตถัญญตา (รู้จักผล) ต้องมุ่งมั่นในการทำงานให้ถึงเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ เข้าใจยอมรับและชี้แจงได้เมื่อประชาชนมีการร้องเรียนต่อการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

3. อัตตัญญตา (รู้จักตน) ต้องปรับตัวเข้ากับประชาชนในชุมชนได้ดี รู้จักตัวตน วางตัวได้เหมาะสม รับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง

4. มัตตัญญตา (รู้จักประมาณ) ต้องรู้จักการพัฒนาพื้นที่ตามความจำเป็นของชุมชน ใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด และมีระบบปฏิบัติการ ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว

5. กาลัญญตา (รู้จักกาล) ต้องดูแลความปลอดภัยในสถานการณ์ฉุกเฉินในช่วงเวลาที่เหมาะสม และแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ได้ทันท่วงที รู้ว่าอะไรควรทำก่อนอะไรควรทำหลัง และมีการลำดับขั้นตอนในการทำงานที่ชัดเจน

6. ปริสสัญญตา (รู้จักชุมชน) ต้องมีการบริหารจัดการชุมชนอย่างใกล้ชิดและเพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ให้บริการต้อนรับ ดูแลผู้เข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่เป็นอย่างดี และให้ความช่วยเหลือตามสภาพความเดือดร้อนในชุมชนนั้นๆ

7. บุคคลัญญตา (รู้จักบุคคล) ต้องมีการจัดกิจกรรมให้บุคคลทุกคนในพื้นที่เข้าร่วมได้ รับฟังปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ทุกระดับ และให้ความอนุเคราะห์ดูแลผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่

ดังนั้น หลักธรรมที่ไม่เคยล้าสมัยหรือหลักธรรมอันเป็นหลักแห่งความสำเร็จหรือทางแห่งความสำเร็จ และเพื่อเพิ่มพูนความสำเร็จเพื่อให้ชำนาญในเรื่องความสำเร็จเพื่อพลิกแพลงให้เกิดความสำเร็จ

ประสิทธิภาพการบริหารงาน

การส่งเสริมด้วยปัจจัยพื้นฐาน ทั้ง 2 และการประยุกต์หลักธรรม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ประกอบด้วย

1. ด้านมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน บริหารงานด้วยความเข้าใจ มีการใช้เทคโนโลยี คน วัสดุ ที่มีอยู่อย่างประหยัด ความคุ้มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด มุ่งประสิทธิภาพสูงสุดแก่ประชาชน ผู้รับบริการ ประชาชนมีชีวิตที่ดี
2. ด้านมิติของกระบวนการบริหาร คือการทำงานที่ถูกต้อง กำหนดทิศทางที่ชัดเจน มีการบริหารที่รวดเร็ว ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความคล่องตัว และบรรลุผลโดยส่วนรวม
3. ด้านมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ผู้บริหารการมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงาน มีผลลัพธ์ที่ชัดเจน ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน เกิดขึ้นด้วยการร่วมแรงร่วมใจของคนทุกภาคส่วน

บทสรุป

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี” มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การจัดการภาครัฐแนวใหม่ + บูรณาการหลักสัปปริสธรรม 7 = เกิดประสิทธิภาพการบริหารงาน ดังต่อไปนี้ 1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ได้แก่ การบริหารอย่างมืออาชีพ การกำหนดวัตถุประสงค์ ของการปฏิบัติราชการที่ชัดเจน การเชื่อมโยงผลสำเร็จของการปฏิบัติงานเข้ากับการจัดสรรทรัพยากรของภาครัฐ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านการส่งเสริมให้มีระบบแข่งขันในการจัดบริการ ด้านการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารให้มีความทันสมัย ด้านการส่งเสริมวินัยทางการเงินการคลัง 2) บูรณาการหลักสัปปริสธรรม 7 ได้แก่ อัมมัญญาตา (รู้จักเหตุ) อัตถัญญาตา (รู้จักผล) อัตตัญญาตา (รู้จักตน) มัตตัญญาตา (รู้จักประมาณ) กาลัญญาตา (รู้จักกาล) ปริสสัญญาตา (รู้จักชุมชน) ปุคคลัญญาตา (รู้จักบุคคล) 3) เกิดประสิทธิภาพ การบริหารงาน การส่งเสริมด้วยการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ บวกกับบูรณาการหลักสัปปริสธรรม 7 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารงาน ได้แก่ ด้านมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน ด้านมิติของกระบวนการบริหาร ด้านมิติของผลผลิตและผลลัพธ์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1 ภาครัฐควรมีคู่มือตัวชี้วัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นสมรรถนะเชิงความสามารถและคุณธรรมของบุคลากร
- 1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายการพัฒนาบุคลากรโดยการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
- 1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างมาตรฐานด้านความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะองค์กรทางศาสนา

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 2.1 ควรจัดระบบการติดตามและประเมินผลที่มีคุณภาพ เน้นการเชื่อมโยงผลสำเร็จของการปฏิบัติงานเข้ากับการจัดสรรทรัพยากรของภาครัฐ เพื่อให้บุคลากรในองค์กรเห็นความสำคัญของการ

ติดตามและประเมินผล แล้วนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการมอบหมายงานให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและควรสร้างจิตสำนึกให้มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานจากการทำงานเป็นทีมไม่ใช่เพราะคนใดคนหนึ่ง

2.3 ควรมีการพัฒนาด้านทักษะในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรให้ตรงกับความรู้ความสามารถ เพื่อจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.4 ควรเน้นให้บุคลากรทำงานเชื่อมโยง ยึดโยงกับชุมชนให้มากที่สุดเพื่อความเข้าใจถึงปัญหา และความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาวิจัยหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา หลักคำสอนของศาสนาอื่น ลัทธิการเมืองอื่น อาทิ ลัทธิคอมมิวนิสต์ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารระบบราชการไทย

3.2 ควรศึกษาวิจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยบูรณาการหลักทฤษฎีทั่วไปกับหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา หลักคำสอนของศาสนาอื่น ลัทธิการเมืองอื่น อาทิ ลัทธิคอมมิวนิสต์

3.3 ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะหรือประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยใช้ หลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา หลักคำสอนของศาสนาอื่น ลัทธิการเมืองอื่น อาทิ ลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นตัวชี้วัด

เอกสารอ้างอิง

- ชัยอนันต์ สมุทรวนิช. (2554). รายงานการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้าหน้า.
- พระมหากังवाल อธิธมโม (ศรชัย). (2557). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.
- องปลัดสิทธิศักดิ์ เถียนยา (แซ่ไคว้). (2557). การบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกายในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

